

**СОЛИҚ ТЎЛОВЧИЛАРГА ХИЗМАТ
КЎРСАТИШ
ДЕПАРТАМЕНТИ**

**Қўшилган қиймат солиғи ҳисоботини тўлдириш бўйича
УСЛУБИЙ ҚўЛЛАНМА**

ҚўШИЛГАН ҚИЙМАТ СОЛИҒИ ҲИСОБОТИНИ ТўЛДИРИШ БўЙИЧА УСЛУБИЙ ҚўЛЛАНМА

1. Қўшилган қиймат солиғи ҳисоб-китоби.
2. Ҳисобварақ-фактуралар реестрларини (4-илова) автоматик шаклланиши.
3. Ҳисоб-китобнинг 1-иловасини тўлдириш тартиби.
4. Ҳисоб-китобнинг 2-иловасини тўлдириш тартиби.
5. Ҳисоб-китобнинг 3-иловасини тўлдириш тартиби.
6. Қолдиқ товарлар реестрларини 5-иловаси тўлдириш тартиби.
7. Ҳисоб-китобнинг 6-иловаси маълумотларининг шаклланиши.

ҚҚС ҳисоб-китобига Ўзбекистон Республикасининг янги таҳрирдаги Солиқ кодекси қоидаларидан келиб чиқиб ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 259-моддасига асосан ҚҚСнинг **солиқ даври (ҳисобот даври)** этиб **бир ой** этиб белгиланганлиги сабабли ҳисоб-китоб ҳамда унинг иловалари (3-иловадан ташқари) **ҳисоботи ойлик кўрсаткичлар асосида тўлдирилади.**

Ҳисоб-китобнинг 3-иловаси маълумотлари ўсиб борувчи яқун билан шакллантирилади.

ҚҚС тўловчиси тўғрисидаги маълумотлар саҳифасидаги “ҚҚС суммаси ҳисобга олинadиган усул” бандида (Солиқ кодексининг 77 ва 268-моддаларига асосан) солиқ тўловчи ҳисобга олинadиган ҚҚС суммасини аниқлашда фойдаланиладиган усул танланади.

Мазкур банд **тўлдирилиши мажбурий** бўлиб, икки усулдан бири танланмаган тақдирда ҚҚС ҳисоботининг жўнатилиши чекланади.

СТИР	_____	ҚҚС тўловчисининг рўйхатдан ўтиш коди	_____
Ҳужжат тури	____	Солиқ даври	1 _____ ой _____ йил
<small>Ҳужжат тури: 1 – ҳисоб-китоб, 2 – аниқлаштирувчи (каср орақли аниқлаштирув рақами)</small>			
Қўшилган қиймат солиғи тўловчиси тўғрисида маълумот			
Солиқ тўловчининг тўлиқ номи	_____		
ҚҚС суммаси ҳисобга олинadиган усул		_____ мутаносиб усул	_____ алоҳида-алоҳида ҳисобга олиш усули (“1” рақами қўйилсин)
Солиқ тўловчининг жойлашган ери	_____		
Почта манзили	_____		
Ҳисоб-китобни тақдим этиш муддати (кун/ой/йил)	_____	Ўлчов бирлиги	сум
тақдим этилади	_____		
<small>(солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги солиқ органи)</small>			

Солиқ тўловчи календарь йилда тақдим қилган дастлабки ҚҚС ҳисоботида танланган ҚҚСни ҳисобга олиш усули календарь йил давомида ўзгартирилмайди.

Солиқ кодексининг 274-моддаси иккинчи қисмига асосан, 2022-йил 1-январдан қўшилган қиймат солиғининг салбий фарқ суммасини қоплаш (*қайтариш*) учун солиқ органларига ариза билан мурожаат қилишнинг мажбурий талаби бекор қилинди.

Мазкур ўзгаришга асосан ҚҚС салбий фарқ суммасини қайтариш учун солиқ тўловчи томонидан алоҳида ариза тақдим қилиш шарт эмас.

Эндиликда солиқ тўловчи қўшилган қиймат солиғининг салбий суммасини қайтариб олиш учун ҚҚС ҳисоботини тақдим қилиш жараёнида мазкур суммани кўрсатиб ўтиш орқали солиқ органларини хабардор қилади.

*Агар ҳисоб-китобнинг 030-сатри кўрсаткичи салбий бўлса, мазкур сумма Солиқ кодексининг 274-моддасида белгиланган тартибда қайтариб олиниши ёки келгуси тўловлар ҳисобга олиш учун қолдириши мумкин.					
ҚҚС салбий суммасини қайтариш талаб этилади		ҚҚС салбий суммасини келгуси тўловлар учун ҳисобга олиш талаб этилади		(керакли катакка "1" белгиси қўйилади)	
Қайтариш талаб этиладиган солиқ суммаси	0,00 сўм	солиқ даври	йил	ойи	
Қайтариш (қоплаш) тартиби	Умумбелгиланган	Тезлаштирилган		(керакли катакка "1" белгиси қўйилади)	

Солиқ кодексининг 274-моддасида белгиланган тартибда қайтариб олиниши ёки келгуси тўловлар учун ҳисобга олишга қолдириши мумкин.

Қўшилган қиймат солиғининг салбий суммасини келгуси тўловларга ҳисобга олиш учун қолдириш истаги бўлса, 1 рақами қўйилади.

*Агар ҳисоб-китобнинг 030-сатри кўрсаткичи салбий бўлса, мазкур сумма Солиқ кодексининг 274-моддасида белгиланган тартибда қайтариб олиниши ёки келгуси тўловлар ҳисобга олиш учун қолдириши мумкин.					
ҚҚС салбий суммасини қайтариш талаб этилади		ҚҚС салбий суммасини келгуси тўловлар учун ҳисобга олиш талаб этилади		(керакли катакка "1" белгиси қўйилади)	
Қайтариш талаб этиладиган солиқ суммаси	0,00 сўм	солиқ даври	йил	ойи	
Қайтариш (қоплаш) тартиби	Умумбелгиланган	Тезлаштирилган		(керакли катакка "1" белгиси қўйилади)	

Қўшилган қиймат солиғининг салбий суммасини қайтариб олиш учун тегишли иловаларни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори, 2020 йил 14 августдаги 489-сон қарорнинг 1-иловасига мувофиқ тўлдирилиши талаб қилинади.

Шунингдек ушбу иловаларни тўлдириш жараёнида катаклар тўлиқлиги талаб қилинади. Яъни бўш катаклар мавжуд бўлган тақдирда "0" рақами билан тўлдирилиши лозим.

Ҳисобот шаклининг сариқ рангли катаклари дастур томонидан автоматик тарзда ҳисоблаб чиқарилади.

Солиқ тўловчилар ҳисобот шаклининг кўк рангли катаklarига тегишли маълумотларни қайд этиши керак бўлади.

Ҳисобот шакллари тўлдиришда шаклларнинг пастки қисмида қайд этилган изоҳларга эътибор берган ҳолда маълумотларни қайд этиш лозим.

1. Қўшилган қиймат солиғи ҳисоб-китоби.

ҚҚС ҳисоб-китоби кўрсаткичлари унинг иловалари орқали **тўлиқ автоматик равишда шаклланади**. Хусусан:

- 010-сатрда солиқ даврида ҳисобга олинadиган ҚҚС суммаси;
- 020-сатрда солиқ давридаги товарларни (*хизматларни*) реализация қилиш айланмаси бўйича ҚҚС суммаси;
- 030-сатрда жорий солиқ даври учун бюджетга тўлашга (*камайишга*) ҳисобланиши лозим бўлган ҚҚС суммаси шаклланади.

2. Ҳисобварақ-фактуралар реестрларини автоматик шаклланиши.

2.1. “Харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар реестри”.

ҚҚС ҳисоб-китобининг 4-иловаси 1-жадвал “Харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) Реестри” (кейинги ўринларда “Сотиб олиш реестри” деб юритилади) деб номланади.

Мазкур реестр Солиқ кодексининг 37-бобида белгиланган тартибда ҳисобга олиниши лозим бўлган ҚҚС суммасини аниқлаш мақсадида солиқ даврида товар етказиб берувчилар томонидан қўшилган қиймат солиғини киритган ҳолда тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар асосида **автоматик шаклланади**.

ҚҚС ҳисоб-китобининг 4-иловаси 1-жадвал “Харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) Реестри” **икки томонлама тасдиқланган электрон ҳисобварақ фактуралар**, божхона юк декларациясининг кўрсаткичлари ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 22 сентябрдаги 595-сон қарорига асосан **ҚҚС гувоҳномаси мавжуд бўлмаган, вақтинча тўхтатилган ёки бекор қилинган** даврдаги ҳисобга олинмаган ҳисобварақ-фактуралар асосида автоматик шаклландади.

Шунингдек, савдо терминаллари (корпоратив карта) орқали олинган товарлар учун тақдим қилинган чекларнинг махсус кодларини **my.soliq.uz** сайтидан рўйхатдан ўтказиш орқали “Сотиб олиш реестри” да автоматик шакллантириш имкони мавжуд.

Мисол учун: “Афросиёб” корхонаси 2022 йилнинг январь ойида жами 126,5 млн. сўмлик (шу жумладан, ҚҚС 16,5 млн. сўм) товарлар (хизматлар) харид қилди. Хусусан:

- Импорт шартномасига асосан 103,5 млн.сўмлик технологик жиҳоз, шундан ҚҚС 13,5 млн. сўм бўлган товарлар харид қилди;

- “Файз” МЧЖдан (Ўз.Р резиденти) 23 млн.сўмлик хом-ашё, шундан ҚҚС 3 млн.сўм.

Юқорида келтирилган мисол бўйича харид қилинган маҳсулотлар ҚҚС ҳисоботининг 4-иловаси 1-жадвали ва реестрида қуйидагича автоматик шаклланади.

Харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) РЕЕСТРИ								
Т/р	Етказиб берувчи номи	Етказиб берувчининг СТИРи	Ҳисобварақ-фактура		Етказиб бериш қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси	Шундан, ҳисобга олинмайдиган товарлар (хизматлар)	
			Рақами	Санаси			Қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси
ЖАМИ					110 000 000,00	16 500 000,00	0,00	0,00
1	Божхона	200794867	16341	01.01.2021	90 000 000,00	13 500 000,00		
2	Файз МЧЖ	300000000	12	08.01.2021	20 000 000,00	3 000 000,00		

Харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) РЕЕСТРИ *								
Т/р	Етказиб берувчи номи	Етказиб берувчининг СТИРи **	Ҳисобварақ-фактура рақами	Ҳисобварақ-фактура санаси	Етказиб бериш қиймати (ҚҚСсиз) ***	ҚҚС суммаси	Шундан, ҳисобга олинмайдиган товарлар (хизматлар)	
							Қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси
Йил бошидан солиқ даври бошига қадар жами								
Солиқ даври бўйича жами		х	х	х	110 000 000,00	16 500 000,00		
Йил бошидан жал					110 000 000,00	16 500 000,00	0,00	0,00

ҚҚС ҳисоб-китоби 4-иловасининг 1-жадвали “Йил бошидан жами” сатрининг 6 ва 7-устунлари маълумотларига асосан ҳисоб-китоб 3-иловасининг 011-сатрида **автоматик равишда шаклланади.**

ҚҚС ҳисоб-китоби 4-иловасининг 1-жадвали Шундан, ҳисобга олинмайдиган товарлар (хизматлар) 8 ва 9-устунларига Солиқ кодексининг 267-моддасига асосан ҳисобга олинмайдиган солиқ суммаси киритилади.

2.2. “Реализация қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар реестри”.

ҚҚС ҳисоб-китобининг 4-иловаси 2-жадвали “Реализация қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) Реестри” деб номланади.

Мазкур реестр Солиқ кодексининг 32-бобида белгиланган тартибда солиқ даврида товарларни (хизматларни) реализация қилиш бўйича тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар асосида **автоматик шаклланади.**

ҚҚС ҳисоб-китобининг 4-иловаси 2-жадвали “Реализация қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) Реестри” сотиб олувчига юборилган электрон ҳисоб-варақ фактуралар (бир томонлама электрон ҳисоб-варақ фактуралар), бојхона юк декларациясининг ҳамда онлайн назорат касса машиналар кўрсаткичлари асосида автоматик шаклланади.

Онлайн назорат касса машиналари (онлайн-НКМ) ўрнатилган солиқ тўловчилар учун:

ҚҚСнинг ҳисоб-китоби 4-иловаси 2-жадвали (Реализация қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини

босадиган ҳужжатлар) реестри)нинг 6-,7-устунлари (чораклик ҳисобот тақдим қилувчиларнинг 2021 йил I чорак учун);

жорий йилнинг январь ва февраль ойлари учун нақд пулда ва (ёки) банк пластик карталари орқали амалга оширилган ҳисоб-китоблар бир томонлама шакллантирилган электрон ҳисобварақ-фактура (ЭХФ) орқали йиғилади;

март ойидаги нақд пулда ва (ёки) банк пластик карталари орқали амалга оширилган ҳисоб-китоблар онлайн-НКМ маълумотларига асосан автомат шаклланади.

Эслатма!

Ҳисоботдаги реализация қилинган товарлар суммаси онлайн-НКМ маълумотлари бўйича йиғилганлиги сабабли онлайн-НКМ бўйича нақд пулда ва (ёки) банк пластик карталари орқали амалга оширилган ҳисоб-китоблар учун бир томонлама ЭХФ шакллантирилмайди.

Онлайн бўлмаган НКМда (оддий) нақд пулда ва савдо терминалида банк пластик карталари орқали ҳисоб-китоблар бўйича бир томонлама ЭХФ шакллантирилади.

Товар айланма корпоратив карта бўйича икки томонлама ЭХФ шакллантириш натижасида сотиш суммаси икки марта кўпайган ҳолда камайишга бир томонлама ЭХФ шакллантириш орқали жами реализация қилиш айланмасини тўғрилаш лозим.

Онлайн бўлмаган (оддий) НКМда нақд пулда ва савдо терминалида банк пластик карталари орқали ҳисоб-китоблар бўйича **бир томонлама ЭХФ шакллантирилади.**

Мисол: “Афросиёб” корхонаси 2022 йилнинг январь ойида:

- “Favvora” МЧЖга ҚҚС билан 115 млн. сўмлик;
- экспортга ҚҚСнинг нолли ставкасини қўллаган ҳолда 50 млн. сўмлик;
- нақд пулга жами ҚҚС билан 23 млн. сўмлик;

- банк пластик карточкалари орқали тўловларни қабул қилган ҳолда ҚҚС билан жами 46 млн. сўмлик товарларни реализация қилган.

Бундан ташқари, “Афросиёб” корхонаси ўзига тегишли бинонинг бир қисмини “Ноёб” МЧЖга ойига 11,5 млн. сўм (ҚҚС билан) тўлаш шарти билан ижарага берган. Ижарага бериш шартномасига асосан ижарага олувчининг зиммасига ўзи фойдаланган коммунал хизматлар учун тўловларни ҳам қоплаб бериш юклатилган.

Январь ойи якуни билан “Афросиёб” корхонаси “Ноёб” МЧЖга жами 13,8 млн. сўмга (ҚҚС билан) ҳисобварақ-фактура тақдим қилди. Шундан, 2,3 млн сўми (ҚҚС билан) “Ноёб” МЧЖ томонидан фойдаланилган коммунал тўловлар учун қоплаб бериладиган харажатлардир.

Юқорида келтирилган мисол бўйича реализация қилинган товарлар (хизматлар) ҚҚС ҳисоботининг 4-иловаси 2-жадвали ва реестрида қуйидагича автоматик шаклланади.

Реализация қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) РЕЕСТРИ									
Т/р	Сотиб олувчининг номи	Сотиб олувчининг СТИРи	Ҳисобварақ-фактура		Етказиб бериш қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси	ҚҚС билан қиймати	Шу жумладан, қоплаб бериладиган харажатлар	
			Рақами	Санаси				Қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси
ЖАМИ					222 000 000,00	25 800 000,00	247 800 000,00	2 000 000,00	300 000,00
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	"Fawora" МЧЖ	300000001	1	15.01.2021	100 000 000,00	15 000 000,00	115 000 000,00		
2	"Ноб" МЧЖ	300000002	2	18.01.2021	12 000 000,00	1 800 000,00	13 800 000,00	2 000 000,00	300 000,00
3	Божхона	200794867	13258	20.01.2021	50 000 000,00	0,00	50 000 000,00		
4	нақт пул		3	31.01.2021	20 000 000,00	3 000 000,00	23 000 000,00		
5	тўлов терминал		4	31.01.2021	40 000 000,00	6 000 000,00	46 000 000,00		

Реализация қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) РЕЕСТРИ									
№	Сотиб олувчининг номи	Сотиб олувчининг СТИРи	Ҳисобварақ-фактура рақами	Ҳисобварақ-фактура санаси	Етказиб бериш қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси	ҚҚС билан қиймати*	Шу жумладан, қоплаб бериладиган харажатлар	
								Қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Солиқ даври бўйича жами		x	x	x	222 000 000,00	25 800 000,00	247 800 000,00	2 000 000,00	300 000,00

Солиқ даврида товарларни (хизматларни) реализация қилиш бўйича жами айланма суммаси ҚҚС ҳисоб-китобининг 4-илоvasи 2-жадвали "Солиқ даври бўйича жами" сатрида **автоматик кўрсатилади**.

2.3. Воситачилик (топшириқ) шартномалари бўйича операцияларни ҳисоб-китобнинг 4-илоvasи 3-жадвалида автоматик шаклланиш тартиби.

ҚҚС ҳисоб-китобининг 4-илоvasи 3-жадвалида фақат воситачилик (топшириқ) шартномалари асосида операцияларни амалга оширувчи солиқ тўловчилар томонидан шакллантирилган уч томонлама электрон ҳисоб-варақ фактуралар ҳисобига **автоматик шаклланади**.

Воситачилик (топшириқ) шартномалари асосида реализация қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар РЕЕСТРИ *									
Т/р	Комитент номи	Комитент СТИР	Ҳисобварақ-фактура рақами	Ҳисобварақ-фактура санаси	Учинчи шахс номи	Учинчи шахс СТИР	Етказиб бериш қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси	ҚҚС билан қиймати
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Солиқ даври бўйича жами		x	x	x	x	x			0,00

* Мазкур илова воситачилик (топшириқ) шартномалари асосида фаолият кўрсатаётган солиқ тўловчилар томонидан тўлдирилади. Илова сатрларида шундай шартномалар асосида тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар бўйича маълумотлар киритилади.

Воситачи (ишончли шахс) комитентнинг (топшириқ берувчининг) товарларини (хизматларини) реализация қилганда комитентдан (топшириқ берувчидан) қабул қилиб олган товарлар (хизматларни) Сотиб олиш реестрида кўрсатмайди.

Воситачи (ишончли шахс) комитент (топшириқ берувчи) учун товарлар (хизматлар) харид қилганда етказиб берувчидан қабул қилиб олган товарларни (хизматларни) Сотиб олиш реестрида кўрсатмайди.

3. Ҳисоб-китобнинг 1-иловасини тўлдириш тартиби.

ҚҚС ҳисоб-китобининг 1-иловаси **солиқ даврида** амалга оширилган товарларни (хизматларни) реализация қилиш айланмалари бўйича тўлдирилади.

Бунда мазкур илова 3-устунининг:

- 0102-сатрида товарларни (хизматларни) реализация қилиш бўйича соф тушум 4-иловаси 2-жадвал орқали тегишли ҳисобю-китоблар бўйича **автоматик шаклланади**;

- 0103-сатри “Бозор қийматидан паст нархда реализация қилинган товарларнинг (хизматларнинг) бозор қиймати ва ҚҚС киритилмаган ҳолда реализация қилиш нархи ўртасидаги ижобий фарқ суммаси” бўйича **“Бозор нархидан паст нархда реализация”** бир томонлама ЭҲФ шакллантирилади;

Хисобварақ-фактура тури
Тур
Стандарт

Хисобварақ-фактура
Рақами
Сана
10.05.2021

Шартнома
Рақами
Сана

Ишоннома
Йўқ Ҳа

Бир томонлама ҳисобварақ-фактура
Йўқ Ҳа

Тур
Жисмоний шахсга
Жисмоний шахсга
Хизматлар экспорти (Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида)
Хизматлар импорти
Давлат сирига боғлиқ реализация
Молиявий хизматлар
Бозор нархидан паст нархда реализация
Божхона нархидан паст нархда реализация
Хизматлар экспорти (Ўзбекистон Республикаси ҳудудида)

Товар чиқарувчи
СТИР / ЖШШИР
ФИШ

-0104-сатри “Товарларни импорт қилишда ҚҚС тўлаш мақсадида товарларнинг божхона қиймати ва ҚҚС киритилмаган ҳолда реализация қилиш нархи ўртасидаги ижобий фарқ суммаси” бўйича **“Божхона нархидан паст нархда реализация”** бир томонлама ЭҲФ шакллантирилади;

Хисобварақ-фактура тури
Тур
Стандарт

Хисобварақ-фактура
Рақами
Сана
10.05.2021

Шартнома
Рақами
Сана

Ишоннома
Йўқ Ҳа

Бир томонлама ҳисобварақ-фактура
Йўқ Ҳа

Тур
Жисмоний шахсга
Жисмоний шахсга
Хизматлар экспорти (Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқарида)
Хизматлар импорти
Давлат сирига боғлиқ реализация
Молиявий хизматлар
Бозор нархидан паст нархда реализация
Божхона нархидан паст нархда реализация
Хизматлар экспорти (Ўзбекистон Республикаси ҳудудида)

Товар чиқарувчи
СТИР / ЖШШИР
ФИШ

- 0109-сатрида **20 фоизлик ставка** бўйича (2019 йил 1 октябрга қадар) тақдим этилган ҳисобварақ-фактуралар бўйича солиқ солинадиган базага киритилган тузатиш суммаси;

- 020-сатрида **Ўзбекистон Республикаси ҳудуди реализация қилиш жойи** деб эътироф этилмайдиган хизматларни кўрсатиш бўйича айланма қиймати кўрсатилади.

Солиқ кодексининг 266-моддасига асосан Ўзбекистон Республикаси ҳудуди реализация қилиш жойи деб эътироф этилмайдиган хизматларни кўрсатувчи якка тартибдаги тадбиркорлар ва Ўзбекистон Республикасининг юридик шахслар белгиланган тартибда ҳақиқатда олинган товарлар бўйича тўланган (тўланиши лозим бўлган) солиқ суммасини ҳисобга олиш ҳуқуқига эга. Мазкур хизматни амлага оширган солиқ тўловчилар томонидан **“Хизматлар экспорти (Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ташқари)”** бир томонлама ЭХФ шакллантирилади.

1-илованинг 4-устунидаги ҚҚС суммаси кўрсатиладиган сатрлар 3-устундаги суммадан келиб чиққан ҳолда **15 фоизлик** ставкадан келиб чиқиб **автоматик равишда ҳисоблаб чиқарилади.**

Иловага қўйилган мантиқий шарт (автоматик назорат):

1-илова 4-устуни 010-сатридаги қиймат 4-илованинг 2-жадвали 7 ва 10-устунларидаги қийматлар айирмасига тенг бўлиши лозим. Акс ҳолда “Ошибка”сўзи пайдо бўлади ва ҳисоботни юбориш имконияти чекланади.

ҚҚС ҳисоботида қўйилган шартларга риоя қилинган ҳолда, ҳисоботнинг 4-устунида ноль даражали ставка бўйича ҚҚС солинадиган айланмалар кўрсатилади.

Ушбу илованинг солиқ солинмайдиган товарларни (хизматлар) реализация қилиш айланмалари ЭХФ шакллантириш жараёнининг ўзида ҚҚС бўйича фойдаланаётган имтиёزلарини танлаш орқали автоматик шаклланади.

Солиқ кодексининг 36-бобига асосан ноль даражали ставка бўйича солиқ солинадиган товарлар (хизматлар) реализациясининг жами қиймати мазкур илованинг 040-сатрида қайд қилинади.

5. Ҳисоб-китобнинг 3-иловасини тўлдириш тартиби.

ҚҚС ҳисоб-китобининг 3-иловасида ҳисобга олинмайдиган ҚҚС суммаси аниқланади.

ҚҚС ҳисоб-китобининг фақат 3-иловаси йил бошидан ўсиб борувчи яқун билан тўлдирилади.

Қўшилган қиймат солиғининг 3-иловаси 010-сатрида харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича тўланган қўшилган қиймат солиғи суммаси мазкур илованинг 0111, 012 ва 013-сатрлари маълумотларидан **автоматик шаклланади**.

011 (0111 ва 0112) сатрлари маълумотлари ҚҚС ҳисоботи 4-иловасининг 1-жадвалнинг “Йил бошидан жами” сатри маълумотларидан шаклланади.

012-сатр маълумотлари ҚҚС ҳисоботи 5-иловасининг “Жами” сатрининг 9 ва 10-устунлари маълумотларидан шаклланади.

Харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича ҳисобварақ-фактуралар (ҳисобварақ-фактура ўрнини босадиган ҳужжатлар) РЕЕСТРИ *								
Т/р	Етказиб берувчи номи	Етказиб берувчининг СТИРИ **	Ҳисобварақ-фактура рақами	Ҳисобварақ-фактура санаси	Етказиб бериш қиймати (ҚҚСсиз) ***	ҚҚС суммаси	Шундан, ҳисобга олинмайдиган товарлар (хизматлар)	
							Қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Йил бошидан солиқ даври бошига қадар жами								
Солиқ даври бўйича жами		х	х	х	110 000 000,00	16 500 000,00		
Йил бошидан жам					110 000 000,00	16 500 000,00	0,00	0,00

Ҳисобга олинмайдиган қўшилган қиймат солиғи суммаси ҲИСОБ-КИТОБИ *			
Кўрсаткичлар	Сатр коди	Қиймат	ҚҚС суммаси
1	2	3	4
Ҳисобга олинмайдиган ҚҚС суммаси ҳисоб-китоби учун фойдаланиладиган олинган товарлар (хизматлар) бўйича ҚҚС суммаси (0111-сатр + 012-сатр + 013-сатр)	010	110 000 000,00	16 500 000,00
Харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича тўланган ҚҚС суммаси (сотиб олиш реестри бўйича)	011	110 000 000,00	16 500 000,00
шу жумладан:		х	х
ҳисобга олинмайдиган товарлар (хизматлар) бўйича (011-сатр – 0112-сатр)	0111	110 000 000,00	16 500 000,00
ҳисобга олинмайдиган товарлар (хизматлар) бўйича	0112	0,00	0,00
Солиқ тўловчи бўлмаган шахс солиқ тўловчи сифатида махсус рўйхатга олиш ҳисобига қўйилганда, шунингдек солиқ тўлашдан озод этиш бекор қилинган тақдирда ҳисобга олинмайдиган ҚҚС суммасига киритилмайдиган тузатиш	012	0,00	0,00
Илгари ҳисобга олинмаган қўшилган қиймат солиғи суммасига тузатиш киритиш (0131-сатр + 0132-сатр)	013	0,00	0,00
шундан:		х	х
Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 270-моддасида назарда тутилган тартибда асосий воситалар, кўчмас мулк объектлари ва номоддий активлар бўйича	0131		
Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 269-моддасида назарда тутилган ҳолларда	0132		

Ҳисобга олиш учун қабул қилинадиган қўшилган қиймат солиғи суммаси **мутаносиб усулда** солиқ тўловчининг товарларни (хизматларни) реализация қилиш бўйича айланмаларидан (*6-илованинг 0201-0204-сатрлари*) келиб чиқиб 3-илованинг 0201-0204-сатрларида ҳисобланади.

Агар солиқ тўловчи **алоҳида-алоҳида** ҳисоб юритса, солиқ солинадиган объектлар бўйича ҳисобга олиннадиган ҚҚС суммасини 0301-0304-сатрларда кўрсатади.

Солиқ даври якуни билан ҳисобга олиннадиган ҚҚС суммаси 3-илованинг 040-сатрида шаклланади.

Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 269, 270 ва 271-моддаларига асосан ҳисобга олиннадиган қўшилган қиймат солиғи суммасига тузатишлар киритилган тақдирда, бу тўғрисидаги ёзувлар 3-илованинг 0131, 0132 ҳамда 0601-0608-сатрларида қайд қилинади.

Жорий календарь йилда ўтган календарь йилда экспорт қилинган товарлар учун келиб тушган тушум 3-илованинг 070 ва 080-сатрларида кўрсатилади.

Аввалги календарь йилда валюта тушуми тўлиқ келиб тушмаганлиги сабабли ҳисобга олинмаган ҚҚС суммаси 3-илованинг 100-сатрига киритилганда, 110-сатрда ҳисобга қабул қилиниши лозим бўлган ҚҚС суммаси автоматик равишда аниқланади.

6. Қолдиқ товарлар реестрларини 5-илоvasи тўлдириш тартиби.

ҚҚС ҳисоб-китобининг 5-илоvasи “Солиқ тўловчи бўлмаган шахс солиқ тўловчи сифатида махсус рўйхатга олиш ҳисобига қўйилганда (солиқ тўлашдан озод этиш бекор қилинганда) ҳамда ўтган календарь йилда импорт қилинган товарларни олиб кириш чоғида тўлов кечиктирилганлиги сабабли тўланмаган сумманинг ҳисобот даврида божхона органига тўланган қисмини ҳисобга олиннадиган ҚҚС суммасига киритиладиган тузатиш Реестри” (*кейинги ўринларда “Қолдиқ товарлар реестри” деб юритилади*) деб номланади.

Солиқ кодексининг 266-моддаси 5-қисмида солиқ тўловчи бўлмаган шахс солиқ тўловчи сифатида махсус рўйхатга олиш ҳисобига қўйилганда, шунингдек солиқ тўлашдан озод этиш бекор қилинган тақдирда солиқ тўловчи махсус рўйхатга олиш ҳисобига қўйиш (*озод қилишни бекор қилиш*) санасида ўз балансида мавжуд бўлган товар-моддий захиралар қолдиқларининг ва узоқ муддатли активларнинг баланс қийматида ҳисобга олинган солиқ суммасини ҳисобга олиш ҳуқуқига эга.

Шунингдек, ўтган календарь йилда импорт қилинган товарларни олиб кириш чоғида тўлов кечиктирилганлиги сабабли тўланмаган сумманинг ҳисобот даврида божхона органига тўланган қисмини ҳисобга олиннадиган ҚҚС суммасини ҳисобга олиш ҳуқуқига эга.

5-илованинг 6-ва 7-устунларига сўнги ўн икки ой ичида олинган, солиқ тўловчида уни рўйхатдан ўтказиш ҳисобига қўйиш (*озод этишни бекор қилиш*) санасида товар-моддий захиралар қолдиғига мавжуд бўлган товарлар (*хизматларнинг*) ҳисоб-варақ фактуралар бўйича тўлдирилади.

Шунингдек, 9-ва 10-устунларига Солиқ кодексининг 266-моддасидан келиб чиққан ҳолда тўлдирилади.

Мазкур қўлланманинг 6-бобида мувофиқ ҚҚС тўловчиси бўлмаган шахс солиқ тўловчи сифатида махсус рўйхатга олиш ҳисобига қўйилганда, шунингдек солиқ тўлашдан озод этиш бекор қилинган тақдирда рўйхатдан ўтказиш ҳисобига қўйилган санадан олдинги сўнги ўн икки ой ичида олинган, солиқ тўловчида уни рўйхатдан ўтказиш ҳисобига қўйиш (*озод этишни бекор қилиш*) санасида мавжуд бўлган товар-моддий захиралар қолдиғига тўғри келадиган товарларнинг (*хизматларнинг*) ҳақиқий қиймати бўйича ҳисобга олинмаган ҚҚС суммасини 3-илованинг 0121-сатрида автоматик акс эттиради.

Ҳисобга олинмаган қўшилган қиймат солиғи суммаси ҲИСОБ-КИТОБИ *			
Кўрсаткичлар	Сатр коди	Қиймат	ҚҚС суммаси
1	2	3	4
Ҳисобга олинмаган ҚҚС суммаси ҳисоб-китоби учун фойдаланиладиган олинган товарлар (хизматлар) бўйича ҚҚС суммаси (0111-сатр + 012-сатр + 013-сатр)	010	110 000 000,00	16 500 000,00
Харид қилинган товарлар (хизматлар) бўйича тўланган ҚҚС суммаси (сотиб олиш реестри бўйича)	011	110 000 000,00	16 500 000,00
Шу жумладан:		X	X
ҳисобга олинмаган товарлар (хизматлар) бўйича (011-сатр – 0112-сатр)	0111	110 000 000,00	16 500 000,00
ҳисобга олинмайдиган товарлар (хизматлар) бўйича	0112	0,00	0,00
Солиқ тўловчи бўлмаган шахс солиқ тўловчи сифатида махсус рўйхатга олиш ҳисобига қўйилганда, шунингдек солиқ тўлашдан озод этиш бекор қилинган тақдирда ҳисобга олинмаган ҚҚС суммасига киритиладиган тузатиш	012	0,00	0,00
Илгари ҳисобга олинмаган қўшилган қиймат солиғи суммасига тузатиш киритиш (0131-сатр + 0132-сатр)	013	0,00	0,00
шундан:		X	X
Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 270-моддасида назарда тутилган тартибда асосий воситалар, кўчмас мулк объектлари ва номоддий активлар бўйича	0131		
Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 269-моддасида назарда тутилган ҳолларда	0132		

Солиқ тўловчи бўлмаган шахс солиқ тўловчи сифатида махсус рўйхатга олиш ҳисобига қўйилганда (солиқ тўлашдан озод этиш бекор қилинганда) ҳамда ўтган календарь йилда импорт қилинган товарларни олиб кириш чоғида тўлов кечиктирилганлиги сабабли тўланмаган сумманинг ҳисобот даврида божхона органига тўланган қисмини ҳисобга олинмаган ҚҚС суммасига киритиладиган тузатиш РЕЕСТРИ (Қолдиқ товар)									
№	Ўтказиб берувчи номи	Ўтказиб берувчининг СТИРи	Ҳисобварақ - фактура рақами	Ҳисобварақ- фактура санаси	Ўтказиб бериш қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси	ҚҚС билан қиймати	Шу жумладан, ҚҚС тўловчи сифати рўйхатга олинган ҳамда солиқ тўлашдан озод этиш бекор қилинган санадаги қолдиқ товар, ўтган йил импорт қилинган товарлар учун тўланмаган суммасини божхона органига жорий йилда тўланган қисми	
								Қиймати (ҚҚСсиз)	ҚҚС суммаси
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Жами		X	X	X			0,00		

7. Ҳисоб-китобнинг 6-иловаси маълумотларининг шаклланиши.

ҚҚС ҳисоб-китобининг 6-иловаси маълумотлари солиқ тўловчи томонидан тақдим этилган ҚҚС ҳисоботлари маълумотларидан келиб чиқиб, автоматик равишда ҳисоблаб чиқарилади (товарларни экспорт қилувчилардан ташқари).

ҚҚС ҳисоб-китоби 6-иловаси 01041 ва 01042-сатрларида **фақатгина жорий календарь йилда экспортга реализация қилинган товарлар** бўйича тушумлар кўрсатилади.

Агар товарларни экспортга жўнатиш ва жўнатилган товар учун валюта тушуми турли чет эл валютасида амалга оширилса, 01041 ва 01042-сатрлардаги барча чет эл валютаси юкни жўнатиш амалга оширилган санадаги Марказий банк белгиланган курс бўйича миллий валютада қайта ҳисобланади.

Ўтган йилда экспортга реализация қилинган товарлар учун жорий календарь йилда келиб тушган тушум 3-иловада кўрсатилади.